

Georgiana Andreea Nistor • Constantin Ciprian Nistor • Ileana Popescu

Conform
modelelor
stabilite
de MEC

EVALUARE NAȚIONALĂ

CLASA A VIII-A

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Învăț eficient!

I. BREVIAR TEORETIC

1. FONETICĂ

Fonetică (I) Structura fonologică a cuvintelor. Diftong, triftong, hiat	
Principiul fonetic în ortografie	În general, în limba română fiecărei litere îi corespunde un sunet. De exemplu, litera <i>c</i> din <i>carte</i> redă sunetul [c] sau litera <i>e</i> din <i>greblă</i> redă același sunet [e].
Excepții	- litere diferite corespund aceluiași sunet: sunetul [k] este notat prin <i>c</i> (<i>caiet</i>), <i>k</i> (<i>kilogram</i>), <i>q</i> (<i>quarc</i>); literele <i>î</i> și <i>â</i> corespund aceluiași sunet, dar au utilizare diferită, în funcție de poziția în cuvânt sau de structura morfologică a cuvântului; - aceeași literă poate să redea sunete diferite; de exemplu, literele <i>c</i>, <i>g</i> din cuvintele <i>cuminte</i>, <i>gară</i> redau sunetul [k], respectiv [g], dar și sunetul [č], respectiv [ğ] în grupurile de două litere <i>ce</i>, <i>ci</i>, <i>ge</i>, <i>gi</i>, sau sunetul [k'], respectiv [g'], în grupurile de trei litere <i>che</i>, <i>chi</i>, <i>ghe</i>, <i>ghi</i>; - în grupurile de trei litere <i>che</i>, <i>chi</i>, <i>ghe</i>, <i>ghi</i>, litera <i>h</i> nu are drept corespondent niciun sunet; - în toate grupurile <i>ce</i>, <i>ci</i>, <i>ge</i>, <i>gi</i>, <i>che</i>, <i>chi</i>, <i>ghe</i>, <i>ghi</i>, literele <i>e</i> și <i>i</i> au valori diferite: ➤ corespund sunetelor [e] sau [i] dacă nu se grupează cu o altă vocală în aceeași silabă (<i>cer</i> [čer], <i>ciment</i> [čiment]); ➤ nu au valoare fonetică dacă apar alături de alte vocale în aceeași silabă (<i>pofticioase</i> [poftičoase], <i>gheara</i> [g'ara]) sau la final de cuvânt (<i>munci</i> [munč], <i>unchi</i> [unk']), grupurile respective redând un singur sunet în această situație; ➤ fac excepție situațiile în care vocalele <i>e</i> sau <i>i</i> sunt accentuate, în cuvinte precum <i>geamgiu</i> [ğamgiu] sau (<i>a</i>) <i>munci</i> [munči]; - literei <i>x</i> îi corespund în pronunție două grupuri de sunete, fie grupul [ks], fie grupul [gz]; în principiu, se pronunță [ks] atunci când se află la început sau la final de cuvânt (<i>xerox</i>, <i>linx</i>, <i>Xenopol</i>) și [gz], atunci când se află în interiorul cuvântului (<i>exemplu</i>, <i>exact</i>), dar regula nu se aplică întotdeauna (rostirea corectă a cuvintelor care conțin litera <i>x</i> trebuie verificată în DOOM³); - litera inițială <i>e</i> se pronunță [ie] în cuvinte autohtone (<i>el</i>, <i>ei</i>, <i>ele</i>, <i>este</i> etc.) și [e] în cuvinte neologice (<i>englez</i>, <i>enciclopedie</i> etc.); - la sfârșitul unui cuvânt, după o consoană, apare uneori un <i>i</i> asilabic, „șoptit”, care nu este vocală, dar nici semivocală (<i>lupi</i>, <i>pomi</i> etc.).
Definiție	Diftongul reprezintă grupul de sunete alcătuit dintr-o vocală și o semivocală rostite într-o singură silabă (<i>soar-tă</i>, <i>mâi-ne</i>, <i>pie-le</i>). Triftongul este o secvență de trei sunete (o vocală și două semivocale), pronunțate în aceeași silabă (<i>le-oai-că</i>, <i>a-ri-pioa-ră</i>). Hiatul se definește drept un grup de două vocale alăturate care fac parte din silabe diferite (<i>po-et</i>, <i>a-er</i>, <i>re-cre-a-ți-e</i>).
Aplicații	
1. Precizează structura fonologică a cuvintelor următoare, indicând felul sunetelor din care sunt alcătuite: <i>extraordinar</i>, <i>generoși</i>, <i>geometrie</i>, <i>aplicație</i>, <i>laureat</i>, <i>enciclopedie</i>, <i>înnorat</i>, <i>bojdeucă</i>, <i>membri</i>, <i>maestru</i>, <i>viață</i>, <i>vioiciune</i>. 2. Stabilește numărul de litere și de sunete din cuvintele: <i>chemare</i>, <i>eu</i>, <i>ceartă</i>, <i>ceaslov</i>, <i>ungher</i>, <i>cearceaf</i>, <i>cercei</i>, <i>fistichiu</i>, <i>eram</i>, <i>xerox</i>, <i>searbăd</i>, <i>ciupitură</i>, <i>sciatic</i>, <i>științific</i>, <i>delicioase</i>, <i>taximetrist</i>, <i>vivacitate</i>, <i>excepție</i>, <i>concert</i>, <i>princiar</i>.	

Aplicații

3. Alege formele corecte de pronunțare a cuvintelor: *aghiasmă/agheasmă; alee/aleie; arduare/ar-doare; erbivor/ierbivor; fică/fiică; fusiona/fuzionă; îmbuteliat/inbuteliat; orhidee/orhideie; plajă/plaje; simpozion/simposion; start/ștart; scenă/șcenă.*

4. Se dă textul: „Ne-am privit unul pe altul, ținându-ne răsuflarea. Ni se părea destul de stranie apariția unui om cu felinarul aprins la o asemenea oră din noapte și într-un asemenea loc. Mai ales după toate câte ni se întâmplaseră. Cu toate acestea, nu știu ce atracție am simțit, fiecare dintre noi, către luminița care se afunda, repede, în junglă”. (Mircea Eliade)

a) Notează câte două cuvinte care conțin diftong, respectiv hiat din primele două enunțuri.

b) Ultimul enunț conține:

i) trei diftongi, trei hiaturi; ii) patru diftongi, două hiaturi; iii) trei diftongi, două hiaturi.

5. Ilustrează, prin exemple din fiecare secvență de mai jos, grupurile de sunete diftong, triftong, respectiv hiat:

a) „Nora venea lângă el să-l trezească, fără să-l cheme. O auzea parcă venind, îi simțea parcă mâinile ușoare pe frunte, pe păr, dar toate aceste vagi senzații rămâneau cu totul în afară de cerul lui de lumină.” (Mihail Sebastian)

b) „Eram copil. Mi-aduc aminte, culegeam / odată trandafiri sălbatici. / Aveau atâția ghimpi, / dar n-am voit să-i rup. / Credeam că-s – muguri – / și-au să înflorească.” (Lucian Blaga)

6. Încercuiește litera corespunzătoare seriei în care fiecare cuvânt conține o semivocală:

a) florăreasă, trifoi, catapeteasmă, ploios; c) amiabil, vijelios, galaxie, iatagan;
b) lighean, vuiet, ciulin, antiaerian; d) meteorit, panaceu, fructieră, cercei.

7. Încercuiește litera corespunzătoare seriei în care fiecare cuvânt conține un hiat:

a) reflecție, poet, vuia, ambiguu; c) ambianță, mediu, reconciliere, cealaltă;
b) autocolant, rapsodie, cetățenie, superfluu; d) lămâie, ciudățenie, aidoma, măiestrie.

8. Litera *i* are valori fonetice diferite în toate cuvintele din seria:

a) pisei, cioban, crizantemă, văzui; c) cafegiu, ia, știa, ciubote;
b) bizar, coif, chiar, nori; d) mizericordie, simț, pliant, citric.

9. Încercuiește litera corespunzătoare seriei în care ambele cuvinte conțin diftong:

a) ei, iarnă; c) peisaj, ciudat;
b) târziu, curioasă; d) real, mingea.

10. Conține vocale în hiat fiecare dintre cuvintele din seria:

a) august, entuziasm, continuare; c) dispoziție, creat, ocazie;
b) proiect, violoncelist, neconvenționale; d) aer, înainte, ziua.

11. Sunt ordonate alfabetic toate cuvintele din seria:

a) capătă, centrul, cotropire, conducătorul, citit;
b) arhitectul, adăugire, arestare, așeza, amprentă;
c) devenire, deznodământ, după, document, dotare;
d) palat, pecete, personalizare, princiar, prinț.

12. În secvența „[...] netăgăduit însă că, împărtășită de amândoi deopotrivă, o pătimașă iubire se aprinse între floarea-de-maidan și Făt-frumosul în ființa căruia se răsfărgeau, întrunite, strălucirile a două cununi împărătești.” (Mateiu Caragiale) există:

a) nouă diftongi, trei hiaturi; c) opt diftongi, un triftong, trei hiaturi;
b) opt diftongi, trei hiaturi; d) șapte diftongi, un triftong, două hiaturi.

13. Alege, din seria următoare, cuvintele în care litera *o* notează doar vocală: *ploaie, propriu, izvoare, mitologie, poate, secol, (a) deosebi, trecătoare.*

Fonetică (II)

Despărțirea în silabe. Utilizarea corectă a accentului

Despărțirea în silabe	• două vocale alăturate se despart, trecând în silabe diferite; • un diftong și un triftong se despart de vocala sau de diftongul precedente; • o consoană între vocale trece la silaba următoare; • două consoane între vocale se despart după prima consoană (excepție: consoanele <i>b, c, d, f, g, h, p, t, v</i> urmate de <i>l</i> sau <i>r</i>); • trei consoane între vocale se despart după prima consoană (excepție fac grupurile: <i>lpt, mpt, mpt, ncș, nct, ncț, ndv, rct, rtf, stm</i>).
Accentul	• Accentul este pronunțarea mai intensă sau pe un ton mai înalt a unei silabe dintr-un cuvânt (<i>cámeră</i>) ori a unui cuvânt dintr-un enunț (<i>Noi suntem viitorul!</i>). • Unele cuvinte au două forme de pronunțare, fiind variante accentuale admise de normă: <i>políp/pólip</i> etc. În schimb, în cele mai multe cazuri se impune o formă unică, cealaltă fiind considerată variantă accentuală neadmisă de normă: <i>cătínă</i> (nu <i>cătină</i>), <i>amnístie</i> (nu <i>amnístie</i>), <i>deúnăzi</i> (nu <i>deunăzi</i>) etc.

Aplicații

- Desparte în silabe cuvintele următoare, precizând regula aplicată pentru fiecare dintre ele/în fiecare caz: *accentua, afectuos, azvârli, bombastic, cuscru, dubioasă, evlavios, frecvență, lingvistic, mască, nasture, oaie, punctuație, reziduu, somptuos, vârstnic, activitate, aspru, vârstă, munte, afluent, cinstit, punctuație, aeroplan, construcție, cablu*.
- Precizează seria care conține numai forme corecte ale cuvintelor despărțite în silabe:
 - im-pre-si-o-na-bil, e-cu-a-tor, la-u-reat, e-po-pe-e, am-bi-guu;
 - cre-ea-ză, du-bi-oa-să, func-ți-e, Co-dlea, arc-tic;
 - a-gre-ea-ză, e-vla-vie, jert-fă, fe-brua-ri-e, mi-jloc.
- Sunt corect despărțite în silabe toate cuvintele din seria:
 - pe-ri-oa-da, re-vi-stei, ce-le-bra, ex-po-zi-ți-e;
 - a-cu-a-re-le, ma-e-stru, pa-ste-lu-lui, pic-tu-ra-li-tă-ți;
 - ma-ni-e-ra, a-pli-că-rii, stri-ngen-tă, sim-țit;
 - con-ti-nu-u, tem-pe-ra-men-tal, ac-tu-a-la, tra-se-ul.
- Notează silaba accentuată din următoarele cuvinte: *alibi, amnistie, butelie, caracter, diaspora, editor, furie, idol, item, legitimă, lipie, prevedere, profesor, pricină, tutore*.
- Transcrie în caiet seria în care toate cuvintele sunt accentuate corect:
 - capsulă, penúrie, vérigă, veveriță;
 - colíбри, neútru, perfórmer, véctor;
 - caractér, discoból, nugá, taxí;
 - avaríe, motríce, prevédere, pílotă.
- Accentuează următoarele cuvinte în mod diferit, astfel încât să obții alte sensuri: *acele, colonie, companie, deși, haină, țarină, veselă*.
- Realizează enunțuri pentru fiecare variantă de pronunțare a cuvintelor de la exercițiul anterior.
- Încercuiește silaba accentuată din cuvintele *agitație, gastronomie, fascinație, emoțional*.
- Precizează numărul de silabe din cuvintele *melancolici, poziție, traumă, restaurant, fluidizare*.
- Sunt corect accentuate toate cuvintele din seria:
 - strúcturi, mónstru, popóruului, mérite;
 - báză, logíca, asigúrá, prótecția;
 - putéri, civilizatór, céntrul, deosebíte;
 - eróul, idéntității, modéle, oráš.
- Consultă DOOM³ și notează varianta corectă de accentuare regăsită în fiecare pereche din seria: *ántic/antíc, profesór/profésor, regizór/regízor, mafie/máfie, áplică (subst.)/aplică (subst.), tráfic/trafic, caractér/carácter, símbol/simból*.

2. VOCABULAR

Vocabular (I) Mijloace de îmbogățire a vocabularului Derivarea. Compunerea. Conversiunea. Familia lexicală	
Derivarea	• Derivarea este mijlocul de îmbogățire a vocabularului prin care se formează cuvinte noi cu ajutorul sufixelor și al prefixelor adăugate rădăcinii; ➤ rădăcina unui cuvânt este partea comună <i>cuvântului de bază</i> și <i>noilor cuvinte</i> formate din cuvântul de bază (de exemplu, cuvântul pădure este cuvânt de bază pentru cuvintele <i>pădurice</i> și <i>pădurar</i>, iar rădăcina, adică elementul comun acestor trei cuvinte, este <i>pădur-</i>); ➤ sufixul este o secvență reprezentată de o literă sau de un grup de litere, fără înțeles de sine stătător și care formează un cuvânt nou, atunci când este adăugată după rădăcina cuvântului sau după cuvântul de bază (-ă, -ice, -aș, -iță, -(ă)rie, -ar, -ime, -ică etc.; de exemplu: <i>moș-moașă</i>, <i>copil-copilaș</i> etc.); ➤ prefixul este, ca și sufixul, o secvență alcătuită din una sau mai multe litere, dar se adaugă înaintea rădăcinii sau a cuvântului de bază, rezultatul fiind tot un cuvânt nou, așa cum se întâmplă și în cazul derivării cu sufix (<i>a-</i>, <i>ne-</i>, <i>re-</i>, <i>în-</i>, <i>des-</i>, <i>răs-</i>, <i>stră-</i> etc.; de exemplu: <i>poetic</i> – <i>apoetic</i>, <i>schimbat</i> – <i>neschimbat</i> etc.); ➤ unele cuvinte pot fi derivate simultan cu prefix și sufix, prin procedeul derivării <i>parasintetice</i> (de exemplu: <i>înflori</i>, <i>închipui</i> etc.).
Compunerea	• Compunerea este mijlocul de îmbogățire a vocabularului prin care se formează cuvinte noi de la cuvintele deja existente în limba română; • compunerea se poate realiza prin juxtapunere, subordonare sau abreviere; • compunerea prin juxtapunere sau parataxă constă în alăturarea a doi termeni care nu depind unul de celălalt: <i>deasupra</i>, <i>câine-lup</i>, <i>bloc-turn</i>, <i>Târgu Mureș</i> etc.; • în cazul cuvintelor rezultate din compunere prin subordonare, un termen al cuvântului compus depinde de celălalt: <i>Curtea de Argeș</i>, <i>Valea Prahovei</i>, <i>floare-de-coliț</i>, <i>floarea-soarelui</i> etc.; • compunerea prin abreviere se realizează fie prin păstrarea exclusiv a inițialelor cuvintelor (<i>BNR</i> < <i>Banca Națională a României</i>), fie prin combinarea inițialelor și/sau a unui fragment de cuvânt (<i>TAROM</i> < <i>Transporturi Aeriene Române</i>); • compunerea se poate realiza și cu ajutorul unor elemente cu înțeles autonom, provenite din limba greacă sau din latină, care se pot atașa la începutul (<i>prefixoide</i>) sau la finalul cuvântului (<i>sufixoide</i>): <i>bio-</i> (referitor la viață), <i>pseudo-</i> (fals), <i>semi-</i> (jumătate), <i>multi-</i> (mai mulți/multe), <i>-fob</i> (care respinge), <i>-fil</i> (care iubește): <i>biosferă</i>, <i>pseudocod</i>, <i>semipreparat</i>, <i>multifuncțional</i>, <i>fotofob</i>, <i>anglofil</i> etc.
Conversiunea	• Conversiunea este mijlocul de îmbogățire a vocabularului prin care aceluiași cuvânt i se atribuie o nouă valoare morfologică (se mai numește și <i>schimbarea valorii gramaticale</i>); • cele mai frecvente situații de conversiune sunt: a) substantivizarea verbelor la participiu, supin, a adjectivelor sau a pronumelor, a adverbilor și a interjecțiilor (<i>Calificatul a mai trecut o probă.</i>; <i>Cititul e relaxant.</i>; <i>Bogatul trebuie să îl înțeleagă pe cel sărac.</i>; <i>Binele se luptă cu răul.</i>; <i>Oful lui e înfrângerea echipei favorite.</i> etc.);

Mijloace de îmbogățire a vocabularului
Derivarea. Compunerea. Conversiunea. Familia lexicală

Conversiunea	b) adjectivizarea verbelor la participiu, a gerunziilor sau a adverbilor (<i>Cărțile citite în această vacanță mi-au plăcut.</i> ; <i>Coșurile fumegânde se zăreau departe.</i> ; <i>Așa prieteni găsești rar.</i> etc.); c) adverbializarea adjectivelor sau a substantivelor care denumesc anotimpuri, zile ale săptămânii sau părți ale zilei (<i>Scrie frumos.</i> ; <i>Toamna începe școala.</i> ; <i>Duminica mergem la bunici.</i> ; <i>Dimineața face antrenament.</i> etc.).
Familia lexicală	• cuprinde toate cuvintele obținute de la un cuvânt de bază prin derivare, compunere și conversiune (de exemplu: <i>floare – florică, înflorit, reînflorit, floarea-soarelui</i> etc.); în familia lexicală a unui cuvânt nu sunt incluse cuvintele împrumutate din alte limbi, chiar dacă acestea sunt similare ca formă sau au o componentă de sens comună cu acesta.

Aplicații

- Indică sufixele și prefixele din următoarele cuvinte: *strămoșesc, auriu, lungan, portiță, dezgust, dezinfectat, verișor, pisicuță, bogăție, coșuleț, răzgândi, deszăpezi, răscumpăra, măturică, descifra, neegalat, împrăpăta.*
- Precizează seria care conține numai cuvinte compuse:
 - binecuvânta, răufăcător, astfel, aseptice;
 - deseori, pierde-vară, altădată, bineînțeles;
 - zgârie-nori, numai, totuși, totaliza;
 - recunoaștere, răstălmăci, radiofonie, francofil.
- Sunt corecte ambele forme de genitiv din seria:
 - câine-lupului, Câmpulungului;
 - binelui-cunoscut, bunăstării;
 - florii-soarelui, Curții de Argeș;
 - bunului-simț, bunăvoinții.
- Subliniază forma corectă a cuvintelor compuse din seria: *nou născut/nou-născut, du-te-vino/du-te vino, scurtmetraj/scurt-metraj, astă-toamnă/astătoamnă, cal-de-mare/cal de mare, punct-și-virgulă/punct și virgulă.*
- Cuvintele subliniate din secvența „Mă plimb acum prin curte și revăd în minte pomii de altădată, violetele și florile japoneze... Spre garaj era un cais, în care mă suiam pe la cinci-șase ani, închipuindu-mă Tarzan.”, s-au format, în ordine, prin:
 - derivare, compunere, conversiune;
 - derivare, compunere, derivare;
 - compunere, compunere, derivare;
 - derivare, compunere, compunere.
- Alcătuiește enunțuri cu următoarele construcții: *altădată/altă dată, odată/o dată, binevenit/bine venit, bună-dimineața/bună dimineața.*
- Realizează enunțuri în care să utilizezi forma substantivizată a fiecăruia dintre următoarele cuvinte: *nimic, înalt, eu, preferat.*
- Încercuiește cuvintele care fac parte din familia lexicală a cuvântului *floare*: *înfloritor, fluorescent, florărie, floricol, Florica, inflorescență, florăreasă, florentin, florilegiu.*
- Cuvântul subliniat din enunțul „Profesoara de română scrie aplecat către stânga.” este obținut prin conversiune din:
 - adjectiv propriu-zis;
 - verb la participiu;
 - verb la supin;
 - verb la infinitiv.
- Apartin aceleiași familii lexicale ambele cuvinte subliniate din seria:
 - A rămas gânditor pe bancă. Te-ai răzgândit în privința plecării?
 - E hiperactiv și-i agită pe toți. Suferă din cauza hipertensiunii.
 - I s-a spus că e benefic lăptișorul de matcă. Acesta este un produs lactat.
 - Voi veni numaidecât. Numai tu puteai face asta!

II. TESTE

Testul 1

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

A pus laveta pe birou, și-a așezat ochelarii pe nas, apoi și-a strâns genunchii la piept și i-a îmbrățișat cu brațele, ca și cum i s-ar fi făcut dintr-odată frig.

— Simt că o să fie bine, Richard. Ești născut să fii scriitor, știu asta și o știi și tu. Însă nimic în viață nu vine pe o tavă din argint. [...]

Eram împreună o săptămână mai târziu, la prânz, și mâncam într-o pizzerie de pe Nassau Street, când brusc mi-a venit ideea să sun chiar atunci la redacția *Signature*. Am intrat în cabina telefonică de lângă intrarea la toaletă, am vârât sfertul de dolar în fanta din metal și am format numărul de pe cartea de vizită. Mi-a răspuns o femeie tânără și am cerut cu domnul Knox, spunându-mi numele. Peste câteva secunde am auzit în receptor vocea editorului. Își amintea cine eram și a intrat direct în subiect:

— Vești bune, Richard. Materialul va fi publicat chiar în numărul viitor, în ianuarie. Asta este bine, în general după sărbători crește numărul de cititori, mulți vor să vadă ce și cum când revin din vacanțe. N-am schimbat nici măcar o virgulă.

Eram copleșit.

— Ce povestire ați ales?

— Sunt scurte, așa că am decis să le publicăm pe toate trei. Ți-am dat două pagini. Apropo, ne trebuie și două fotografii de-ale tale. Alb-negru, tip portret. Vrem să-ți facem o mică prezentare.

— Nici nu știu ce să spun... Mi se pare incredibil, am rostit eu după ce am bâlbâit niște mulțumiri.

— De ce ți s-ar părea incredibil? s-a mirat el. Ai scris niște povestiri foarte bune și e normal să ajungă la cititori. Vreau să ne vedem după sărbători, să ne cunoaștem mai bine și să-mi spui la ce mai lucrezi. Dacă mergi înainte, te așteaptă un viitor frumos, Richard. Sărbători fericite! Mă bucur că am putut să-ți dau o veste bună.

I-am urat la rândul meu sărbători fericite și am pus receptorul în furcă.

— Radiezi, mi-a spus Laura când m-am întors la masă. Deci e de bine?

— Le vor publica pe toate trei în numărul din ianuarie, i-am zis eu. Pe toate trei, îți dai seama?! *Signature*! N-am sărbătorit cu șampanie, nici măcar n-am mers la un restaurant scump după cursuri. Ne-am petrecut seara acasă, în doi, făcând planuri și trăind cu senzația că stelele se apropiaseră de Pământ suficient de mult, încât să le atingi dacă-ți ridicai brațul. Cuvintele gen *Signature*, trei povestiri, fotografie alb-negru, scriitor publicat, toate se învârtteau ca niște sateliți în jurul capului meu, alcătuind un nimb invizibil al gloriei și al nemuririi.

Astăzi îmi dau seama că, fiind copleșit de schimbarea bruscă ce apăruse în viața mea și a cărei importanță o exageram din toate punctele de vedere – la urma urmei, *Signature* nu era *The New Yorker*, iar colaboratorii erau plătiți doar în exemplare gratuite –, n-am conștientizat că unele aspecte din

atitudinea Laurei se schimbaseră în ultimele zile. Părea absentă, era mereu preocupată de ceva și abia dacă mai schimbam câteva cuvinte unul cu celălalt. De două sau trei ori am surprins-o vorbind la telefon pe un ton scăzut și de fiecare dată a închis repede imediat după ce m-a observat.

E. O. Chirovici, *Cartea oglinzilor*

Textul 2

Recapitulându-mi viața, nu-mi aduc aminte să fi avut clipe mai fericite decât acelea din primii ani ai studenției fără responsabilități de student. Eram tânăr și de aceea nu aveam încă sentimentul că am obligația să realizez ceva. Eram destul de independent, ziua avea douăzeci și patru de ore – și toate îmi aparțineau. Puteam citi și lucra după pofta inimii, fără să trebuiască să dau socoteală cuiva, norul examenului academic încă nu tulbura seninul orizontului, căci ce lungi sunt trei ani măsuțați cu măsura vârstei de nouăsprezece ani, ce bogați, ce îndestulați, cât de bine pot fi făcuți să rodească surprize și daruri!

Primul lucru pe care mi l-am propus a fost să fac o selecție – după cum credeam eu, riguroasă – a poeziilor mele și să le strâng într-un volum. Nu mi-e rușine să recunosc că pe vremea aceea, ca proaspăt absolvent la nouăsprezece ani, al liceului, mi se părea că cel mai dulce parfum de pe pământ, mai dulce decât uleiul trandafirilor din Șiraz, este cel al cernelii tipografice; orice poezie care mi-era acceptată de vreun ziar îmi dădea aripi noi, deși eram destul de neîncrezător din fire. Nu venise oare timpul să fac pasul hotărâtor și să încerc publicarea unui volum?

Încurajarea ce-mi venea din partea colegilor care aveau mai multă încredere în mine decât aveam eu însumi a fost hotărâtoare. Am trimis manuscrisul – câtă îndrăzneală din partea mea! – tocmai la editura care pe-atunci era cea mai reprezentativă pentru lirica germană, *Schuster Löffler*, la care fuseseră publicați Liliencron, Dehmel, Bierbaum, Mombert, toată acea generație care împreună cu Rilke și Hofmannsthal crease noua lirică germană. Și – minunea minunilor! – au venit una după alta acele clipe fericite de neuitat care în viața unui scriitor nu se mai repetă nici după cele mai mari succese: a venit o scrisoare cu antetul editurii. O țineam cu emoție în mână și n-aveam curajul s-o deschid. A venit și secunda când, cu răsuflarea tăiată, am citit că editura a hotărât să publice cartea și că, mai mult decât atât, își rezervă dreptul asupra celor ce vor urma. A venit pachetul cu primele corecturi pe care l-am desfăcut cu nemăsurată emoție ca să văd literele, punerea în pagină, forma embrionară a cărții și apoi, după câteva săptămâni, cartea însăși, primele exemplare pe care nu mă mai săturam să le privesc, să le pipăi, să le compar, o dată și încă o dată și încă o dată. Și apoi hoinăreala copilărească prin librării ca să văd dacă au expus cartea și dacă i-au rezervat locul de onoare din mijloc, sau e undeva prin vreun ungher modest.

Stefan Zweig, *Lumea de ieri*

A.

1. Completează spațiile libere cu informațiile din textul 1.

2 puncte

Richard îi mărturisește prietenei sale, _____, că i se vor publica trei povestiri în revista _____.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Persoana care îi dă lui Richard vestea publicării celor trei povestiri este:

a) Laura;	c) un cititor;
b) domnul Knox;	d) o femeie tânără.

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. 2 puncte

Tânărul scriitor își trimite poeziile la editura:

- a) Hofmannsthal; c) Rilke;
b) Mombert; d) Schuser Löffler.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. 2 puncte

Ca absolvent de liceu la nouăsprezece ani, tânărul:

- a) trebuie să dea socoteală cuiva;
b) este absolut independent;
c) simte că are responsabilități de student;
d) este destul de neîncrezător din fire.

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a marca dacă acesta este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. 6 puncte

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Lui Richard îi sunt alocate două pagini în revista <i>Signature</i> .		
Cele trei povestiri ale lui Richard vor fi publicate înainte de sărbători.		
Vestea bună este sărbătorită cu șampanie.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Deschiderea scrisorii cu antetul editurii este amânată.		
Tânărul trimite manuscrisul, fiind încurajat de colegii de liceu.		
Editura îi trimite tânărului cartea după două săptămâni.		

6. Precizează, în unu–trei enunțuri, o trăsătură a lui Richard, personajul din textul 1, identificată în fragmentul de mai jos, și mijlocul de caracterizare utilizat, ilustrându-l cu o secvență relevantă: „Ne-am petrecut seara acasă, în doi, făcând planuri și trăind cu senzația că stelele se apropiaseră de Pământ suficient de mult, încât să le atingi dacă-ți ridici brațul. Cuvintele gen *Signature*, trei povestiri, fotografie alb-negru, scriitor publicat, toate se învâneau ca niște sateliți în jurul capului meu, alcătuind un nimb invizibil al gloriei și al nemuririi.” 6 puncte

7. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. 6 puncte

8. Ce simte tânărul Richard când primește vestea publicării celor trei povestiri? Justifică-ți, în 50–100 de cuvinte, răspunsul la întrebarea dată, prin referire la o emoție, valorificând textul 1. 6 puncte

9. Asociază fragmentul din opera literară „Cartea oglinzilor” de E. O. Chirovici cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50–100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.

6 puncte

B.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sunt corect despărțite în silabe ambele cuvinte din seria:

- a) re-da-ct̃ia, ma-nu-scri-sul;
- b) po-ves-ti-re, în-dră-znea-lă;
- c) re-cep-to-rul, res-pon-sa-bi-li-tăți;
- d) sen-za-ția, săp-tă-mâni.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Cuvintele subliniate în secvența „Puteam citi și lucra după pofta inimii, fără să trebuiască să dau socoteală cuiva, norul examenului academic încă nu tulbura seninul (1) orizontului, căci ce lungi sunt trei ani măsurați cu măsura vârstei de nouăsprezece (2) ani, ce bogați, ce îndestulați, cât de bine pot fi făcuți să rodească surprize și daruri!” s-au format, în ordine, prin:

- a) derivare (1), compunere (2);
- b) conversiune (1), derivare (2);
- c) compunere (1), derivare (2);
- d) conversiune (1), compunere (2).

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Seria care cuprinde formele corecte de plural pentru sensul din text al următoarelor cuvinte subliniate: „toate se învârteau ca niște sateliți în jurul capului meu”; „Nu venise oare timpul să fac pasul hotărâtor...” este:

- a) capete, timpuri;
- b) capi, timpi;
- c) capete, timpi;
- d) capuri, timpuri.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sensul secvenței subliniate în enunțul „Însă nimic în viață nu vine pe o tavă din argint.” este:

- a) întâmplător;
- b) greu;
- c) fastuos;
- d) ușor.

5. Selectează, din fragmentele următoare, trei valori morfologice diferite ale verbului „a fi”, pe care le vei preciza: „Recapitulându-mi viața, nu-mi aduc aminte să fi avut clipe mai fericite decât acelea din primii ani ai studenției fără responsabilități de student. Eram tânăr și de aceea nu aveam încă sentimentul că am obligația să realizez ceva.”, „Nu mi-e rușine să recunosc că pe vremea aceea, ca proaspăt absolvent la nouăsprezece ani, al liceului...”

6 puncte

Verbul	Valoarea morfologică

6. Alcătuieste o propoziție negativă, în care substantivul „scriitor” să aibă funcția sintactică de atribut și o propoziție afirmativă, în care pronumele nehotărât „toate” să aibă funcția sintactică de complement prepozițional.

6 puncte

7. Transcrie propozițiile subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: „Mă bucur că am putut să-ți dau o veste bună.”

6 puncte

8. Rescrie corect mesajul de mai jos, preluat din comentariul unui cititor pasionat.

6 puncte

Am agreeat ultima apariție editorială, m-i s-a părut originală. Chiar autorul însuși va venii în orașul nostru pentru o lansare de carte la care îmi propun să i-au parte.

SUBIECTUL AL II-LEA

20 de puncte

Crezi că încrederea în sine a unui tânăr în formare poate fi consolidată prin susținerea celor din jur?

Scrie un text argumentativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să susții, prin două argumente, răspunsul la întrebarea dată, valorificând textul 1 și experiența personală sau de lectură.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte;
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus

Testul 4

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

SCENA a IX-a NADIA, BOBY, MANUEL

NADIA: Așadar, plecăm.

MANUEL: Cine?

NADIA: Cum cine? Noi.

MANUEL: Care noi?

BOBY: Noi trei: eu, dumneata, dumneaei.

MANUEL: Nici nu mă gândesc.

NADIA: Vrei să spui ... vrei să spui că ne lași aici?

MANUEL: Nu. Nu vreau să spun nimic.

BOBY: Ne lași aici?

NADIA: Nu ne iei cu dumneata?

MANUEL: Nici nu vă iau, nici nu vă las. Nu vă cunosc.

BOBY (*gata să se prezinte*): Dați-mi voie: numele meu este ...

MANUEL: Nici nu țin să vă cunosc.

NADIA: Nici eu nu țin. Dar asta n-are nicio importanță. Nu suntem aici într-un salon. Suntem într-un birou de voiaj. Cunoști pe cine vrei și pe cine nu vrei.

MANUEL: Ei bine, eu nu vreau!

NADIA: Nici eu nu vreau! Și totuși voi pleca cu dumneata.

MANUEL: Crezi?

NADIA: Sunt sigură.

MANUEL: Aș vrea să știu cum.

NADIA: O să vezi.

BOBY: Da, da. O să vezi.

MANUEL (*începe să fie sâcâit*): Ascultă, domnișoară. Ești tânără. Sunteți amândoi tineri. Dar nu sunteți copii. Credeți că vă puteți agăța de întâiul venit și să nu-i mai dați pace? Dar, pentru Dumnezeu, eu vreau să călătoresc singur.

BOBY: Da' de ce?

MANUEL: Fiindcă am de lucru. Am mult de lucru. Hârtii de citit, de rezolvat. Nu pot să-mi pierd vremea șase zile cu dumneavoastră până în Europa.

NADIA: Șase zile? Cine-ți vorbește de șase zile? În două ore vom fi dincolo de frontieră, pe primul aeroport.

MANUEL: Și de acolo mai departe?

NADIA: Ești liber. Fiecare își vede de drum.

MANUEL: Promiți?

NADIA: Jur. Nici n-aș putea să suport mai mult de două ore.

MANUEL (*după o clipă de gândire*): Fie. Atunci ... plecăm împreună, luăm același avion.

BOBY: Vezi? Nu ți-am spus eu?

MANUEL: Vom împărți cheltuielile de voiaj în trei.

BOBY: Cum?

MANUEL (*larg*): Sau, pentru că oricum luam avionul, acopăr eu două treimi. Restul vă privește. E bine? (*Tăcere destul de lungă.*)

BOBY (*dezumflat*): E ... e foarte bine.

NADIA: Ești generos.

BOBY: Cât vine ... exact ... pentru fiecare din noi?

MANUEL: Nu e greu de socotit.

NADIA: Nu e greu, dar nu te mai osteni.

MANUEL: De ce?

NADIA: Fiindcă ești prea generos și nu pot să primesc.

MANUEL (*protestând*): Dar bine, domnișoară ...

NADIA: Nu, nu. Dumneata îmi salvezi viața și eu mă simt datoră să dau în schimb tot ce am, toți banii, toată averea. (*întinzându-i poșeta.*) Uite-i. Sunt aici. Deschide-i și numără-i.

MANUEL: Dar ... Nu e nevoie ... dar ...

NADIA: Nu vrei să numeri? Atunci să-ți spun eu. Sunt șaptesprezece dolari și șaiszeci și cinci de centime. Ba nu: și treizeci de centime. Treizeci și cinci am cheltuit azi dimineață. E tot ce am.

BOBY: Eu ... eu am ceva mai mult.

NADIA: Cât?

BOBY: Cam vreo douășunu – douășdoi ... (*Manuel se uită când la unul când la altul, pe urmă își scoate din buzunar tabachera și își aprinde liniștit o țigară.*)

NADIA: Nu-i de ajuns? Nu-i așa că nu-i de ajuns? Dumneata ești bancher. Dumneata știi să socotești repede. Te costă mai mult. E o afacere proastă și afaceri proaste dumneata nu faci. Dar ce vrei? Noi îți dăm tot ce avem, tot ... Ba nu. Să nu mint. Mai am ceva. Uitasem. (*Își desprinde de la gât un lanț subțire cu un medalion.*) Medalionul! E de aur, săracul. De aur adevărat. Credeam că n-o să mă despart niciodată de el. Ți-l dau, da, ți-l dau ... dar mă lași să scot fotografia ... are o fotografie.

MANUEL (*sobru, încet, fără emoție*): Pune medalionul la loc, domnișoară ...

NADIA (*după un moment*): Ne iei?

MANUEL: Dumneata ce zici?

NADIA: Nu știu. Mă uit la dumneata și nu știu.

BOBY: Eu zic că ne ia.

Mihail Sebastian, *Insula*

Textul 2

Plecarea e aproape și, ca întotdeauna, am un gol în stomac la gândul că trecem oceanul. Parte din mine ar vrea să rămân aici – să bat poienile cu ierburi și flori sălbatice care miros amar, cu vântul și ceața toamnei care tocmai a venit, cu frig, cu ploaia mărunță –, iar o alta visează peste mare. Undeva bine pitite în rucsacul imens stau un jurnal, aparatele foto, determinatoare, antimalaricele și o scrisoare care ne pune sub patronajul Muzeului de Istorie Naturală din București. Scopul nostru este să documentăm biodiversitatea și cultura locului chiar și prin mijloacele unor amatori, să ajungem pe coasta guineeză și apoi să urcăm în amonte fluviului Maroni până în Antecume Pata. Aceasta e călătoria a trei prieteni care

s-au hotărât să plece în Amazonia Franceză. Nu are să fie un sejur turistic, ci un drum lung, cu dormit sub cerul liber în hamac, cu rații de mâncare și bagaje descurajator de mari cărate în spate. Dacă jungla a fost o dorință veche, destinația Guianei s-a conturat aflând de călătoria velierului *Fleur de Lampaul* din Franța până la gurile Maronului și descoperind *Antecume Pata*, din autobiografia lui André Cognat, un francez din Lyon naufragiat în 1961 pe fluviu, salvat și adoptat de un trib de amerindieni wayana. Astfel, o carte prăfuită cu coperte desenate naiv a însemnat pentru noi începutul unei mari călătorii.

Gabriel Șerban, *Urme pe zăpadă și nisip*

A.

1. Completează spațiile libere cu informațiile din textul 1.

2 puncte

Nadia îi dă lui Manuel toți banii pe care îi are și _____, deoarece acesta este _____ și știe să facă afaceri convenabile.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Manuel dorește să călătorească singur, deoarece:

- a) nu îi cunoaște pe Nadia și Bobby; c) are de făcut hârtii;
b) nu este generos; d) are mult de lucru.

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Toți banii pe care îi are Nadia sunt:

- a) treizeci de centime; c) șaptesprezece dolari și treizeci de centime;
b) șaptesprezece dolari și șaiszeci și cinci de centime; d) treizeci și cinci de centime.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

2 puncte

Destinația finală a celor trei călători este:

- a) Muzeul de Istorie Naturală din București; c) Fluviul Maroni;
b) Antecume Pata; d) Coasta guianeză.

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a marca dacă acesta este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte.

6 puncte

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Cele trei personaje se află într-un birou de voiaj.		
Bobby și Nadia sunt considerați copii de către Manuel.		
Bobby nu acceptă medalionul de aur al Nadiei.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Călătoria celor trei prieteni este un sejur turistic.		
Plecarea în Amazonia Franceză este așteptată cu emoții contradictorii.		
André Cognat este un francez din Lyon naufragiat în 1961 la gurile Maronului.		

6. Precizează, în două-trei enunțuri, tiparul textual identificat în secvența de mai jos și două trăsături ale acestuia:

6 puncte

„**NADIA**: Așadar, plecăm.

MANUEL: Cine?

NADIA: Cum cine? Noi.

MANUEL: Care noi?

BOBY: Noi trei: eu, dumneata, dumneaei.

MANUEL: Nici nu mă gândesc.”

7. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text.

6 puncte

8. Crezi că o călătorie de cunoaștere este trăită cu stări contradictorii? Motivează-ți răspunsul, în 50–100 de cuvinte, valorificând textul 2.

6 puncte

9. Asociază fragmentul din opera „Insula” de Mihail Sebastian cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50–100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.

6 puncte

B.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Conține diftong fiecare cuvânt din seria:

a) eu, trei; b) dumneata, oceanul; c) nevoie, treizeci; d) naufragiat, fiecare.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Cuvintele subliniate în secvența „Nu are să fie un sejur turistic, ci un drum lung, cu dormit (1) sub cerul liber în hamac, cu rații de mâncare și bagaje descurajator de mari cărate (2) în spate.” s-au format, în ordine, prin:

a) derivare (1), compunere (2); c) compunere (1), derivare (2);
b) conversiune (1), conversiune (2); d) conversiune (1), compunere (2).

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Există relație de omonimie în enunțurile din seria:

a) „salvat și adoptat de un trib de amerindieni wayana”; S-a adaptat repede condițiilor de trai.;
b) „**NADIA**: Cum cine? Noi.”; „Noi îți dăm tot ce avem, tot ...”;
c) „iar o alta visează peste mare.”; Mare ne-a fost uimirea!;
d) „E o afacere proastă și afaceri proaste dumneata nu faci.”; Piața de desfacere

este foarte ofertantă.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sensul secvenței subliniate în enunțul „Fiindcă am de lucru. Am mult de lucru. Hârtii de citit, de rezolvat. Nu pot să-mi pierd vremea șase zile cu dumneavoastră până în Europa.” este:

a) să accept; b) să zăbovesc; c) să refuz; d) să contrazic.

5. Selectează, din secvența de mai jos, trei pronume diferite, precizând felul acestora:

6 puncte

„**BOBY**: Noi trei: eu, dumneata, dumneaei.

MANUEL: Nici nu mă gândesc.

NADIA: Vrei să spui ... vrei să spui că ne lași aici?

MANUEL: Nu. Nu vreau să spun nimic.”

Pronumele	Felul pronumelui

6. Alcătuieste un enunț asertiv, în care forma verbală nepersonală „de socotit” să fie nume predicativ și o propoziție negativă, în care pronumele personal, la persoana I, număr plural să aibă funcția sintactică de complement prepozițional.

6 puncte

7. Transcrie două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: „Parte din mine ar vrea să rămân aici – să bat poienile cu ierburi și flori sălbatice care miros amar, cu vântul și ceața toamnei care tocmai a venit, cu frig, cu ploaia mărunță –, iar o alta visează peste mare.”

6 puncte

8. Scrie, pe spațiile libere, forma corectă a cuvintelor subliniate în următorul enunț, preluat dintr-o notă de călătorie.

6 puncte

După cinci zile de la începutul călătoriei solitare/solitară (1), mărturisesc că mi-ar fii/ fi plăcut (2) să am alături dragele/dragile (3) persoane din viața mea, deoarece o simplă experiență s-a dovedit a fi o adevărată odiseie/odisee (4). Am ajuns în ținuturi despre care înaintașii noștri nu aflaseră/nu aflate (5), dar pe care ghizii celebrii/celebri (6) ni le-au prezentat cu multe detalii interesante.

După cinci zile de la începutul călătoriei _____ (1), mărturisesc că mi-_____ (2) să am alături _____ (3) persoane din viața mea, deoarece o simplă experiență s-a dovedit a fi o adevărată _____ (4). Am ajuns în ținuturi despre care înaintașii noștri _____ (5), dar pe care ghizii _____ (6) ni le-au prezentat cu multe detalii interesante.

SUBIECTUL AL II-LEA

20 de puncte

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să-l caracterizezi pe Manuel, personajul din textul lui Mihail Sebastian.

În redactarea caracterizării, vei avea în vedere:

- precizarea a două date de identificare a personajului (nume, vârstă, ocupație, origine, portret fizic etc.);
- numirea a două trăsături morale ale personajului;
- ilustrarea a două mijloace de caracterizare diferite, prin câte o secvență comentată;
- corelarea unei valori personale cu una dintre valorile personajului.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte;
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Testul 5

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Frunzuliță ram de laur*,
Ană, umbra mea de aur –

drum pe jos și drum pe sus
din apusuri te-am adus.

Sub pleoape, rosturi – țară –
le culegi întâia oară.

Și te uiți, și vezi, și vezi
anul tânăr prin livezi.

Celor pomi și-acestor mume*
le surâzi, le dăruie nume.

Vrei să pipăi snopii, sapa,
te uimește graiul, apa.

Frunza-i alta-n lume nouă.
Fluturi, om, poveste, rouă,

zarea albă-n cerc fierbinte,
șerpilor prin amurguri sfinte –

tu te miri cum toate, toate
altfel sunt. Ah, cum se poate?

Numai luna, rea ori bună,
ți se pare-aceeași lună.

Lucian Blaga, *Fetița mea își vede țara*

**laur*, s.m. – arbust mediteraneean, cu frunzele persistente, tari, lucioase, aromate, care sunt folosite ca mirodenii

**mumă*, s.f. – mamă

Textul 2

Întrebarea revistei *Apostrof* este: „Ce a însemnat pentru biografia dumneavoastră tatăl dumneavoastră (spiritual și ca evenimente)?”

Chiar dacă Tatăl meu a spus într-o poezie: „Dura-vei în noi o lumină, mare ca-*ncrederea* cu care tu azi ne-ai ales” (*Naștere*, 1931), copiii *nu-și aleg părinții*, nici nu și-i caută.

Dacă destinul a vrut ca părinții să fie persoane de excepție, fie în viața publică, fie prin realizări și *creație*, acesta *nu e în nici un fel meritul copilului*. Dar implică din partea acestuia o mare *responsabilitate* și obligație *morală*. Într-un fel o povară imensă, chiar dacă este dulce. Dulce, dacă relațiile dintre părinți și copii sunt armonioase și bazate pe *încredere*. În cazul unui părinte cum a fost Tatăl meu, pentru copii nu ar trebui să se pună problema competiției cu părintele. Pentru mine a fost ușor, eram fată și mă puteam realiza, în condiții relativ normale, pe alte planuri. Ceea ce s-a și întâmplat, atât cât a permis istoria și conștiința mea. Într-o meserie în care trebuie să fii obiectiv, exact, conștiincios, *neutru, fără păreri proprii și fără semnătură*. Am avut șansa unei astfel de meserii. În alt regim poate că aș fi făcut altceva (artă decorativă, modă). Nu știu, nu mai pot să-mi dau seama acum, pentru că ce am lucrat, meseria mea, mi-a plăcut. Îmi permitea să fiu mai informată asupra celor ce se întâmplau în lume, și fără un decalaj mare de timp.

Pentru un scriitor cum a fost de exemplu Klaus Mann, *destinul de fiu a fost tragic*. Poate pentru că, așa cum spune chiar Thomas Mann, el a trăit în conul de umbră a gloriei tatălui său.

Într-un vers Tata îmi spune: „Ană, umbra mea de aur” (*Fetița mea își vede țara*, 1941). Eu *nu* am avut sentimentul că trăiesc în umbra Tatălui meu, chiar dacă el o considera de aur. Aurul era măsura iubirii lui pentru mine, și nu valoarea persoanei mele. N-am vrut niciodată să „ies în față”. Dar m-am străduit întotdeauna să-i fiu o „umbră” care să-i apere interesele. E vorba de *creația* lui, căci de alte interese nu putea fi vorba. Și, împreună cu Mama, să-i fim solidare. *Total solidare*, în anii grei de după război.

Dorli Blaga, *Tatăl meu*, Lucian Blaga

A.

1. Completează spațiile libere cu informațiile din textul 2.

2 puncte

Întrebarea formulată de revista _____ este adresată fiicei lui Lucian Blaga, al cărei nume este _____.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Poezia dezvăluie momentul în care:

- a) fetița descoperă talentul tatălui;
- b) fetița este adusă din Apus;
- c) fetița trăiește bucuria Anului Nou;
- d) fetița observă luna nouă.

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

2 puncte

Relația dintre un copil și un părinte este armonioasă:

- a) dacă părintele intră în competiție cu propriul copil;
- b) pentru că este meritul copilului;
- c) atunci când se bazează pe încredere;
- d) atunci când copilul și părintele se realizează pe aceleași planuri.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Dorli Blaga interpretează versul „Ană, umbra mea de aur”, referindu-se la ideea că:

- a) fata trăiește în umbra tatălui;
- b) relația dintre tată și fiică se bazează pe solidaritate;
- c) aurul este măsura iubirii tatălui pentru fiica sa;
- d) aurul este valoarea persoanei.

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a marca dacă acesta este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte.

6 puncte

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Poezia conține numeroase mărci ale subiectivității.		
Fetița cunoaște graiul țării sale.		
Imaginea lunii este mereu schimbătoare.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Textul aduce în discuție o poezie scrisă de Lucian Blaga.		
Meseria practică de Dorli Blaga îi permite să fie mai informată asupra evenimentelor care se petrec în lume.		
Thomas Mann a trăit în conul de umbră a gloriei tatălui său.		

6. Precizează felul rimei din prima strofă și măsură primelor două versuri din textul blagian. **6 puncte**

7. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

8. Ce simte fetița în momentul în care *își vede țara*? Justifică-ți, în 50–100 de cuvinte, răspunsul la întrebarea dată, prin referire la o emoție, valorificând textul 1. **6 puncte**

9. Asociază poezia „Fetița mea își vede țara” de Lucian Blaga cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50–100 de cuvinte, o temă comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Conțin vocale în hiat ambele cuvinte din seria:

- a) „pleoape”, „poezie”;
- b) „aceeași”, „(le) dăru”;
- c) „întâia”, „scriitor”;
- d) „laur”, „creația”.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Cuvintele subliniate în secvența „N-am vrut niciodată (1) să «ies în față». Dar m-am strădui întotdeauna (2) să-i fiu o «umbră» care să-i apere interesele.” s-au format, în ordine, prin:

- a) derivare (1), compunere (2);
- b) conversiune (1), derivare (2);
- c) compunere (1), compunere (2);
- d) conversiune (1), compunere (2).

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Cuvântul „solidar” este folosit corect în enunțul:

- a) Fratele meu este un tip solidar, preferă să facă totul de unul singur.
- b) Piesa era solidară cu celelalte componente ale motorului.
- c) În rezolvarea tensiunilor din clasă, colegii au fost solidari.
- d) În reacția chimică, apa a fost solidară cu acidul citric.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Sensul secvenței subliniate în enunțul „N-am vrut niciodată să «ies în față».” este:

- a) să avansez;
- b) să mă afirm;
- c) să înaintez;
- d) să cedez.

5. Selectează, din fragmentul următor, trei pronume aflate în cazuri diferite, pe care le vei preciza: „Eu *nu* am avut sentimentul că trăiesc în umbra Tatălui meu, chiar dacă el o considera de aur. Aurul era măsura iubirii lui pentru mine, și nu valoarea persoanei mele.” **6 puncte**

Pronumele	Cazul

6. Alcătuieste o propoziție negativă, în care substantivul „drum” să aibă funcția sintactică de atribut și enunț imperativ, în care pronumele nehotărât „alta” să aibă funcția sintactică de complement indirect. **6 puncte**

7. Transcrie propozițiile subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: „Îmi permitea să fiu mai informată asupra celor ce se întâmplau în lume, și fără un decalaj mare de timp.” **6 puncte**

8. Rescrie corect mesajul de mai jos, preluat din comentariul unui cititor impresionat de poezia scrisă de Lucian Blaga. **6 puncte**

Venirea proprilor copii în țara în care noi însuși ne-am născut ne smulge din brațele ignoranții. Fiecare dintre noi au povești minunate de relatat, iar întoarcerea la vatră ne conectează nu numai cu spațiul original, ci și cu cei trecuți în neființă.

SUBIECTUL AL II-LEA

20 de puncte

Scrie un text, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți mesajul poeziei/o semnificație a poeziei *Fetița mea își vede țara* de Lucian Blaga.

În redactarea textului:

- vei preciza mesajul textului/o semnificație a textului, prin referire la temă;
- vei prezenta două elemente componente ale peisajului;
- vei interpreta două figuri de stil diferite, relevante pentru mesaj/semnificație;
- vei menționa o emoție exprimată/un sentiment exprimat în textul poetic, justificându-ți alegerea.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte;
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

III. BAREME DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Testul 1

- Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

70 de puncte

A.

1. Câte un punct pentru completarea cu informațiile solicitate din textul 1 (*Laura*, „*Signature*”) **2 x 1 punct = 2 puncte**
2. Încercuirea literei corespunzătoare răspunsului corect: **b** **2 puncte**
3. Încercuirea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **2 puncte**
4. Încercuirea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **2 puncte**
5. Câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect; notarea a două variante de răspuns pentru un enunț – 0 puncte **6 x 1 punct = 6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Lui Richard îi sunt alocate două pagini în revista <i>Signature</i> .	X	
Cele trei povestiri ale lui Richard vor fi publicate înainte de sărbători.		X
Vestea bună este sărbătorită cu șampanie.		X

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Deschiderea scrisorii cu antetul editurii este amânată.	X	
Tânărul trimite manuscrisul, fiind încurajat de colegii de liceu.		X
Editura îi trimite tânărului cartea după două săptămâni.		X

6. Precizarea oricărei trăsături identificate în fragmentul dat (de exemplu: *firea visătoare*; *condiția modestă* etc.) și a mijlocului de caracterizare (de exemplu: *caracterizare indirectă*, *prin relația cu alte personaje/prin fapte/atitudini/comportament* etc.), ilustrat cu o secvență relevantă (de exemplu: „făcând planuri și trăind cu senzația că stelele se apropiaseră de Pământ suficient de mult, încât să le atingi dacă-ți ridici brațul.” etc.):

6 puncte

- precizarea trăsăturii – 2 puncte
- precizarea completă a mijlocului de caracterizare – 1 punct

- ilustrarea mijlocului de caracterizare cu o secvență – 1 punct
- respectarea normelor de punctuație și a ortografiei (0–1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- încadrarea în numărul de enunțuri indicat – 1 punct

7. Prezentarea unui element de conținut comun celor două texte (de exemplu: *pasiunea pentru scris, condiția scriitorului debutant* etc.)

6 puncte

- precizarea unui element de conținut comun – 2 puncte
- câte 1 punct pentru prezentarea elementului de conținut comun din fiecare text (prezentare adecvată prin valorificarea unei secvențe relevante din fiecare text – 1 punct; încercare de prezentare – 0 puncte) – 2 x 1 punct = 2 puncte
- respectarea normelor de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- încadrarea în numărul de cuvinte indicat – 1 punct

Notă! Nu este obligatorie citarea în valorificarea secvențelor.

8. Justificarea răspunsului la întrebarea dată:

6 puncte

- menționarea răspunsului la întrebarea dată – 1 punct
- justificarea răspunsului menționat, prin referire la una dintre emoțiile prezente în text (justificare adecvată – 1 punct; încercare de justificare – 0 puncte) – 1 punct
- valorificarea textului indicat (valorificare adecvată – 2 puncte; încercare de valorificare – 1 punct; lipsa valorificării – 0 puncte) – 2 puncte
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0–1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- încadrarea în numărul de cuvinte indicat – 1 punct

Notă! Nu este obligatorie citarea în valorificarea textului indicat. Nu este necesară formularea unei concluzii sau utilizarea conectorilor de tipul „în primul rând”, „în al doilea rând”, „în concluzie” etc.

9. Asocierea fragmentului din opera „Cartea oglinzilor” de E. O. Chirovici cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prin prezentarea unei valori comune (de exemplu: *prietenia, încurajarea unei pasiuni, solidaritatea* etc.)

6 puncte

- numirea unei valori identificate în textul dat – 1 punct
- precizarea titlului și a autorului unui text literar (din literatura română sau din literatura universală) asociat textului dat, pe baza valorii identificate – 1 punct
- prezentarea valorii comune, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text (prezentare adecvată – 2 puncte; încercare de prezentare sau referire la un singur text – 1 punct; lipsa de prezentare – 0 puncte) – 2 puncte
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0–1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- încadrarea în numărul de cuvinte indicat – 1 punct

Notă! Nu este obligatorie citarea în valorificarea secvențelor.

B.

1. Încercuirea literei corespunzătoare răspunsului corect: **c** **2 puncte**
2. Încercuirea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **2 puncte**
3. Încercuirea literei corespunzătoare răspunsului corect: **a** **2 puncte**
4. Încercuirea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **2 puncte**
5. Selectarea din fragmentele date a oricăror trei contexte cu verbul „a fi” (de exemplu: „să fi avut” – *verb auxiliar*, „eram tânăr” – *verb copulativ*; „nu mi-e rușine” – *verb predicativ* etc.) **6 puncte**
- câte 1 punct pentru selectarea oricărui verb – 3 x 1 punct = 3 puncte
 - câte 1 punct pentru menționarea valorii morfologice, conform cerinței – 3 x 1 punct = 3 puncte
6. Alcătuirea unei propoziții negative, în care substantivul „scriitor” să aibă funcția sintactică de atribut (de exemplu: *Nu am apreciat talentul scriitorului.* etc.) și a unei propoziții afirmative, în care pronumele nehotărât „toate” să aibă funcția sintactică de complement prepozițional (de exemplu: *Astăzi vom vorbi despre toate.* etc.) **6 puncte**
- câte 1 punct pentru alcătuirea fiecărui tip de propoziție cerut – 2 x 1 punct = 2 puncte
 - câte 1 punct pentru respectarea funcției sintactice indicate – 2 x 1 punct = 2 puncte
 - câte 1 punct pentru respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei în fiecare propoziție (0 greșeli – 1 punct; 1 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 2 x 1 punct = 2 puncte
7. Transcrierea propozițiilor subordonate din fraza dată, cu precizarea felului acestora („că am putut” – *completivă prepozițională*; „să-ți dau o veste bună” – *completivă directă*) **6 puncte**
- câte 1 punct pentru transcrierea fiecărei propoziții – 2 x 1 punct = 2 puncte
 - câte 2 puncte pentru precizarea felului fiecărei propoziții transcrise – 2 x 2 puncte = 4 puncte
8. Rescrierea corectă a mesajului dat (de exemplu: *Am agreeat ultima apariție editorială, mi s-a părut originală. Autorul însuși va veni în orașul nostru pentru o lansare de carte la care îmi propun să iau parte.*): 0 greșeli – 6 puncte; 1 greșală – 5 puncte; 2 greșeli – 4 puncte; 3 greșeli – 3 puncte; 4 greșeli – 2 puncte; 5 greșeli – 1 punct; 6 sau mai multe greșeli – 0 puncte **6 puncte**
- Notă! În evaluarea răspunsului se va ține cont de scrierea corectă a mesajului dat, întrucât în rescrierea acestuia elevul poate face și alte greșeli.**

SUBIECTUL AL II-LEA**20 de puncte****Conținutul compunerii – 12 puncte**

- formularea opiniei **2 puncte**
- câte 3 puncte pentru prezentarea a două argumente care să susțină opinia formulată **2 x 3 puncte = 6 puncte**
- câte 1 punct pentru enunțarea fiecărui argument – 2 x 1 punct = 2 puncte

- câte 1 punct pentru dezvoltarea fiecărui argument – 2 x 1 punct = 2 puncte
- câte 1 punct pentru valorificarea textului indicat și a unei experiențe personale/de lectură – 2 x 1 punct = 2 puncte
- enunțarea unei concluzii adecvate **2 puncte**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: în totalitate – 2 puncte; parțial – 1 punct; lipsa conectorilor – 0 puncte **2 puncte**

Redactarea compunerii – 8 puncte

- marcarea corectă a paragrafelor **1 punct**
- coerența textului: în totalitate – 1 punct; parțial – 0 puncte **1 punct**
- proprietatea termenilor folosiți: în totalitate – 1 punct; parțial – 0 puncte **1 punct**
- corectitudinea gramaticală: în totalitate – 1 punct; parțial – 0 puncte **1 punct**
- claritatea exprimării ideilor: în totalitate – 1 punct; parțial – 0 puncte **1 punct**
- ortografia: 0–1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte **1 punct**
- respectarea normelor de punctuație: 0–2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte **1 punct**
- lizibilitatea **1 punct**

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

CUPRINS

Cuvânt-înainte	3
--------------------------	---

I. Breviar teoretic

1. Fonetică	5
2. Vocabular	8
3. Morfologie	13
Verbul	13
Substantivul și articolul	15
Pronumele și adjectivele pronominale	17
Adjectivul și articolul demonstrativ	19
Numeralul	21
Adverbul	22
Prepoziția	24
Conjunția	25
Interjecția	26
4. Sintaxă	27
Predicatul	27
Subiectul	29
Atributul. Realizarea propozițională – Atributiva	31
Complementul direct. Realizarea propozițională – Completiva directă	33

Complementul indirect. Realizarea propozițională – Completiva indirectă	34
Complementul prepozițional. Realizarea propozițională – Completiva prepozițională	35
Circumstanțialul de loc. Realizarea propozițională – Circumstanțiala de loc	37
Circumstanțialul de timp. Realizarea propozițională – Circumstanțiala de timp	38
Circumstanțialul de mod. Realizarea propozițională – Circumstanțiala de mod	39
Circumstanțialul de cauză. Realizarea propozițională – Circumstanțiala de cauză	41
Circumstanțialul de scop. Realizarea propozițională – Circumstanțiala de scop	43
II. Teste	45
III. Bareme de evaluare și de notare	171

8

EVALUARE NAȚIONALĂ
CLASA A VIII-A

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

EVALUARE NAȚIONALĂ. CLASA A VIII-A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ.
Învăț eficient! este realizată în baza modelelor elaborate de Ministerul Educației și Cercetării. Variantele propuse sunt compatibile cu subiectele oferite la simulare sau cu cele din cadrul sesiunilor de examen, înscriindu-se în specificul evaluărilor internaționale de tip TIMSS, PISA și PIRLS.

Prezentul auxiliar este conceput în spiritul eficienței și al pregătirii temeinice, testele sunt proiectate în acord cu structura de ultimă oră a subiectului de examen, fiind variate ca repertoriu tematic. Baremele aferente fixează repere în rezolvarea diferitelor tipuri de cerințe, dezvoltând totodată abilitățile necesare unui studiu individual aprofundat.